

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агрономічний факультет

Кафедра технологій у рослинництві

ЗАТВЕРЖУЮ

В. о. декана агрономічного факультету

Тетяна КЛИМЕНКО

« 26 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАГАЛЬНЕ ПЛОДІВНИЦТВО»

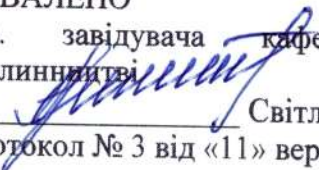
галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
спеціальність	203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»
освітній ступінь	перший (бакалаврський)
освітня програма	«Садівництво та виноградарство»
вид дисципліни	обов'язкова
мова навчання	українська

Пролонговано: на 2024/2025 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2024 р.
на 2025/2026 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2024 р.
на 2025/2026 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2025 р.
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2025 р.
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2026 р.
на 2026/2027 н. р., протокол засідання кафедри № _____ від « _____ » _____ 2026 р.

Розробники: кандидат с.-г. наук, доцент Пелехатий Вадим Миколайович
кандидат с.-г. наук, доцент Пелехата Наталія Павлівна

УХВАЛЕНО

В.о. завідувача кафедри технологій у
рослинництві

Світлана СТОЛЯР

Протокол № 3 від «11» вересня 2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Садівництво та
виноградарство»

Наталія ПЕЛЕХАТА

«11» 09 2023 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією
агрономічного факультету

Голова навчально-методичної комісії Руслан КРОПИВНИЦЬКИЙ

Протокол № 1 від «16» 09 2023 р.

1. Мета навчальної дисципліни

Основною метою вивчення дисципліни "Загальне плодівництво" є формування у майбутніх фахівців спеціальності 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство» знань і навичок з технологій виробництва плодів, ягід і горіхів для споживання населенням у свіжому вигляді та забезпечення сировиною переробних підприємств.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 203 «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне завдання (алгоритм і програма)		Семестр	
Загальна кількість годин – 210		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійна робота студента: – 8	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		36 год.	
		Практичні	
		48 год.	
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		126 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
Навчальна практика			
–	–		
Вид контролю:			
іспит			

3. Результати вивчення дисципліни

У результаті вивчення курсу *студент знатиме:*

- стан і перспективи розвитку плідівництва;
- значення, анатоμο-морфологічні та біологічні особливості плодкових культур;
- фізіологію стійкості до факторів зовнішнього середовища;
- закономірності плодоношення;
- сучасні технології вирощування високих екологічно чистих урожаїв плодів, ягід і горіхів у різних ґрунтово-кліматичних зонах;
- шляхи і способи покращення якості продукції та заходи щодо її підтримання;
- способи скорочення затрат праці й засобів виробництва в процесі вирощування.

Студент вмітиме:

- вирощувати садивний матеріал плодкових, ягідних рослин та овочів, проектувати плодів і ягідні насадження;
- розробляти, удосконалювати і реалізовувати прогресивні технології вирощування продукції плідівництва;
- здійснювати біологічний контроль за станом насаджень та управляти процесами формування урожаю;
- розробляти і реалізовувати заходи щодо поліпшення якості та зменшення втрат продукції плідівництва;
- забезпечувати високу економічну ефективність технологій та їх екологічну чистоту.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр	Результат навчання
РН4	Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства.
РН7	Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених освітньою програмою.
РН9	Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодовоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття.
РН13	Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог
РН17	Володіти знаннями і навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами

Компетентності	Програмні результати навчання				
	РН4	РН7	РН9	РН13	РН17
ІК	+	+	+	+	+
ЗК6	+				
ЗК7					+
СК3	+			+	
СК5		+			
СК8	+				

ІК. Здатність розв'язувати фахові спеціалізовані складні задачі та практичні проблеми професійної діяльності у садівництві і виноградарстві або у процесі навчання, що

передбачає застосування положень і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.

СК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузі садівництва та виноградарства.

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Лекції	1,0	18	18,0
Лабораторні заняття	–	–	–
Практичні заняття	0,5	24	12,0
Семінарські заняття	–	–	–
Самостійна робота	0,15	126 год.	18,0
Модульна контрольна робота ЗМ1	5,0	1 шт.	5,0
Модульна контрольна робота ЗМ2	7,0	1 шт.	7,0
Індивідуальні завдання	–	–	–
Разом:			60

На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20 % від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового іспиту у формі тестування або письмових відповідей на 3 питання, що охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням іспиту є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Підсумкове завдання має теоретичне та практичне спрямування, передбачає вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяє діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання іспиту, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання іспиту, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на іспиті – 40.

Підсумкові бали за іспит складаються із суми балів за відповіді на тестові питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Біологічні основи плодівництва				
1	T1	Вступ у плодівництво.	2	
2	T2	Біологічна і виробнича характеристика плодових рослин.	4	
3	T3	Закономірності росту і розвитку плодових рослин.	4	
4	T4	Екологічні фактори в житті плодових рослин.	2	
5	T5	Біологічні основи розмноження плодових культур. Структура плодового розсадника.	2	
6	T5	Технології вирощування підщеп і саджанців плодових культур.	2	
Всього за змістовий модуль 1:			16	
Змістовий модуль 2. Закладання плодових насаджень та догляд за ними				
7	T6	Вибір ділянки під сад. Добір порід і сортів.	4	
8	T6	Закладання промислового плодового саду.	2	
9	T7	Догляд за плодовим садом (утримання ґрунту, удобрення, зрошення).	4	
10	T8	Основи формування деревних плодових порід.	2	
11	T8	Обрізування плодових дерев і ягідних кущів.	2	
12	T8	Формування й обрізування кущових плодових порід.	2	
13	T9	Догляд за деревами і врожаєм. Механізація плодівництва.	2	
14	T10	Збирання врожаю.	2	
Всього за змістовий модуль 2:			20	
Разом:			36	

9. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Біологічні основи плодівництва				
1	T2	Ботанічна класифікація та характеристика плодових рослин.	2	
2	T2	Біологічні форми плодових рослин.	2	
3	T2	Морфологія бруньок, листків, стебла.	2	
4	T2	Морфологія квіток, суцвіть, плодів і насіння.	2	
5	T3	Закономірності росту і розвитку надземної і кореневої систем плодових рослин.	2	
6	T3	Особливості росту й плодоношення зерняткових і кісточкових порід.	4	
7	T3	Сорти плодових культур та способи їх визначення.	2	
8	T5	Розмноження плодових культур.	2	
9	T5	Окулірування.	2	
10	T5	Щеплення живцем.	2	
Всього за змістовий модуль 1:			22	
Змістовий модуль 2. Закладання плодових насаджень та догляд за ними				
11	T8	Закладання крон плодових саджанців у розсаднику.	2	
12	T8	Формування округлих крон у саду.	4	
13	T8	Формування площинних крон.	2	
14	T8	Обрізування крон плодоносних дерев.	4	
15	T8	Формування і обрізування горіхоплідних культур.	2	
16	T8	Формування і обрізування ягідних культур.	4	
17	T9	Складання плану розміщення порід і сортів при закладанні саду.	2	
18	T10	Складання календарного агротехнічного плану робіт щодо догляду за садом.	4	
19	T10	Складання календарного агротехнічного плану робіт щодо догляду за ягідником.	4	
Всього за змістовий модуль 2:			26	
Разом:			48	

10. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
1	T1	Коротка історія плодівництва України	3	
2	T1	Стан і тенденція розвитку світового плодівництва	4	
3	T1	Світові центри походження плодових культур.	3	
4	T1	Зони плодівництва в Україні; районування плодових культур.	3	
5	T1	Морфологічні особливості надземної і кореневої систем плодових рослин.	4	
6	T2	Закономірності росту і розвитку зерняткових порід.	4	
7	T2	Закономірності росту і розвитку кісточкових порід.	4	
8	T2	Закономірності плодоношення плодових культур	4	
9	T3	Відношення плодових культур до температурного режиму; шляхи підвищення зимостійкості	4	
10	T3	Водний режим і його регулювання в садах.	4	
11	T4	Біологічна сумісність підщепи і прищепи.	3	
12	T4	Сівозміни і садозміни в плодородсаднику.	3	
13	T4	Заготівля і стратифікація насіння.	3	
14	T4	Характеристика основних підщеп.	4	
15	T4	Технології вирощування підщеп і саджанців.	4	
16	T4	Сортування і зберігання підщеп і саджанців.	3	
17	T6	Проектування промислових садів.	4	
18	T6	Площі живлення і способи розміщення рослин у товарних насадженнях	4	
19	T7	Особливості утримання і обробітку ґрунту в різних зонах України, їх ефективність.	4	
20	T7	Ґрунтова і листкова діагностика потреб плодових культур в елементах мінерального живлення.	4	
21	T7	Удобрення ягідних культур.	4	
22	T7	Ефективність різних систем удобрення.	4	
23	T7	Регулювання водного режиму в садах Полісся і північно-західного Лісостепу України.	4	
24	T7	Заходи запобігання забруднення довкілля, повторному засоленню, заболочуванню.	4	
25	T8	Завдання і значення формування крон плодових дерев та обрізування плодоносних насаджень.	4	
26	T8	Біологічні й технічні основи формування крон та обрізування їх у плодоносних садах.	4	
27	T8	Формування округлих і площинних крон.	4	
28	T8	Обрізування крон плодоносних дерев у різних конструкціях садів залежно від породи, сорту, підщепи.	4	
29	T8	Обрізування крон у різні вікові періоди.	3	
30	T8	Ефективність формування і обрізування крон.	4	
31	T8	Обрізування кущів ягідних культур.	4	
32	T9	Захист штамбів і гілок від зимових сонячних опіків, гризунів, шкідників.	3	
33	T9	Боротьба з весняними приморозками, передзбиральним	4	

		опаданням плодів.		
34	T9	Інвентаризація, ремонт і реконструкція садів, відновлення дерев, пошкоджених морозами.	4	
35	T9	Ручне і механічне збирання врожаю.	4	
36	T9	Особливості збирання врожаю різних плодових культур.	4	
Разом:			126	

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Практичні заняття проводяться в навчальних аудиторіях, у т.ч. з використанням комп'ютерів, а також в ботанічному саду Поліського національного університету.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна установка;
- друковані роздаткові матеріали.

Метод навчання: при вивченні дисципліни «Загальне плодівництво» передбачено проведення:

- лекцій. За структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі. Для проведення лекцій планується використання мультимедійного комплексу для наочного відображення представленого матеріалу;
- практичних занять. На практичних заняттях планується засвоєння технологій вирощування плодів;
- самостійної роботи. Проводиться з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

13. Рекомендована література

Основна

1. Куян В. Г. Плодівництво. Житомир : Вид. ЖНАЕУ, 2009. 478 с.
2. Куян В. Г., Пелехатий В. М. Плодівництво. Практикум: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖНАЕУ, 2011. 216 с.
3. Шевчук Н. В. Прогресивні технології в розсадництві. Київ : Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019. 130 с.

Допоміжна

1. Екологічні аспекти прояву, біологічні ознаки та властивості автохтонних і адвентивних патокомплексів й шкідників представників роду *Viburnum L.*: монографія / В. В. Москалець, Т. З. Москалець, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата, О. Б. Овезмирадова, А. В. Бакалова, О. М. Невмержицька, А. Б. Марченко, В. В. Любич; за ред. В. В. Москальця. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 204 с.
2. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Поширені та перспективні сорти зерняткових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компринт, 2018. 227 с.
3. Кондратенко Т. Є., Кузьмінець О. М. Помологія кісточкових культур: навч. посібник. Київ : ЦП Компринт, 2019. 292 с.
4. Куян В. Г. Спеціальне плодівництво. Київ : Світ, 2004. 462 с.
5. Марковський В. С., Бахмат М. І. Ягідні культури в Україні. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
6. Методи прогнозування врожайності сільськогосподарських рослин / Бублик М. О., Китаєв О. І., Фризюк Л. А., Чорна Г. А., Пелехатий В. М., Васюта В. М. *Садівництво*. 2019. Вип. 74. С. 72–83.
7. Омельченко І. К. Культура яблуні в Україні. Київ : Урожай, 2006. 304 с.
8. Наукове обґрунтування результатів аналітичної селекції обліпихи крушиноподібної та розробки елементів технології переробки і виготовлення з її плодів напоїв функціонального призначення для здорового харчування : науково-практичні

рекомендації / І. В. Гриник, О. М. Литовченко, Т. З. Москалець, В. В. Москалець, А. В. Кузнецов, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата. Новосілки : Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 84 с.

9. Омельченко І. К., Гриник І. В. Садівнича наука України: минуле, сьогодення, перспективи. Київ : Преса України, 2012. 528 с.

10. Оцінка перспективних сортів вишні (*Cerasus vulgaris* Mill.) на придатність до механізованого збирання плодів / Кіщак О. А., Зарубенко В. І., Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. *Садівництво*. 2019. Вип. 74. С. 20–25.

11. Пелехатий В. М., Пелехата Н. П. Конспект лекцій з дисципліни «Загальне плодівництво» для студентів освітнього ступеня бакалавр спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство». Житомир, 2022. 60 с.

12. Помологія / за заг. редакцією П. В. Кондратенка, Т. Є. Кондратенко. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2013. 624 с.

13. Присяжнюк Є. В., Пелехатий В. М. Урожайність різних сортів аличі. *Інновації в сільському господарстві* : зб. тез Наук.-практ. конф. 18 листопада 2021 р. Житомир : Поліський національний університет, 2021. С. 51–52.

14. Селекційно-технологічні основи вирощування обліпихи крушиноподібної в умовах Полісся й Лісостепу України : монографія / І. В. Гриник, В. В. Москалець, Т. З. Москалець, Ю. М. Барат, В. В. Любич, В. М. Пелехатий, Н. П. Пелехата, О. Б. Овезмирадова; за заг. ред. В. В. Москальця. Новосілки : Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 192 с.

15. Технологія вирощування смородини чорної та порічки / за ред. П. З. Шеренгового. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2012. 124 с.

16. Шеренговий П. З. Моє життя – у моїх сортах. Вінниця : ФОП Корзун Д. Ю., 2011. 168 с.

17. Яковенко Р. В., Копитко П. Г., Пелехатий В. М. Вміст хлорофілу та елементів живлення в листі яблуні залежно від довготривалого удобрення. *Наукові горизонти*. 2021. Т. 24, № 2. С. 93–98. <https://sciencehorizon.com.ua/uk/journals/tom-24-2-2021/vmist-khlorofilu-ta-yelyemyentiv-zhivlyennya-v-listi-yabluni-zalyezhno-vid-dovgotrivalogo-udobryennya>

18. Bioecological Features, Biochemical and Physicochemical Parameters of Grain of New Genotypes / Tetiana Moskalets, Valentyn Moskalets, Yurii Barat, Hryhorii Podopriatov, Vadym Pelekhatyi. *Scientific Horizons*. 2022. Vol. 25. No 9. P. 41–52. <https://sciencehorizon.com.ua/uk/journals/tom-25-9-2022/bioyekologichni-osoblivosti-biokhimichni-ta-fiziko-khimichni-pokazniki-zerna-novikh-genotipiv>

19. Журнали «Садівництво по-українськи», «Ягідник».

Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри технологій у рослинництві <http://www.https://polissiauniver.edu.ua/кафедра-технологій-у-рослинництві/>

2. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Поліського національного університету, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

3. Інституційний репозитарій Поліського університету (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).